

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben bázhoz hordva vagy vidékre postán küldve:	
Egész évre	10 ft — kr.
Félévre	5 ft — kr.
Negyedévre	2 ft 50 kr.
Egy hóra	1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasábpetszor egyszeri beiktatásáért 5kr.	
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr	
Nyilttár 4 hasábpetszor 20 kr.	

Szerkesztőség és kiadó hivatal
S. József-utca SIMON-ház Kunz József ur
kereskedésével szemben.

HIRDETÉSEN NYELVEK.

1. Götetési pénzek és a kiadás körüli pauszok
valamint a lap sze lemi részét illető
inden közlemények sde inté endők.

1. Émeetlen levelek csak a szerkesztőség
fogadtatnak.

XIII. évfolyam 1886.

Debreczen Csütörtök Oktober 14.

202. szám.

Lélektan és politika.

T. olvasóink emlékezni fognak, hogy véleményünk a bolgár kérdésben, Sándor detronizálása óta, hogy ugy mondjuk, nem csak az egész magyar sajtóval, de az európai sajtó nagyrésznél véleményével ellenkezett, s nézetünknek ki mondásával elég merészek voltunk ha bár rövid időre is, de hiteltünk a közvélemény előtt kockázthatni, amely közvélemény nem olvasott és nem hallott egyebet, mint a muszka hatalom és befolyás növekedését a Balkánon, sőt, hogy most már a többi balkáni államok is hozzá fognak pártolni. Ezzel szemben a mi szerény véleményünk az volt hogy: A berini szerződés óta az orosz diplomacia hibát hibára halmoz, és maga alatt vágja a fát. Hogy monarchiánk ne csináljon egyebet, hanem álljon őrt, és nézze hogy az orosz diplomacia mint hajítja a vizet Ausztria-Magyarország malmára.

Es ez nagyon természetes és nagyon logikai volt. Kossuth Lajos az orosz-török háboru alkalmával megjósolta ezt, sőt privát beszélgetések közt elmondott nézete is mindig az volt: Ha az orosz terjeszkedés ellen bátyát akarunk állítani függetlenekké kell tennünk a balkáni államokat. Kossuth Lajosnak az orosz-török háboru alatt irt levele mely a balkáni államok függetlenségét proklamálta nem is talált akkor viszhangra, török barátságtól mámoros pártfelelnél sem, annál inkább nem pedig, mert Kossuth nem azért bántotta Ausztria-Magyarország diplomáciáját hogy miért nem üti az orosz, hanem azért, hogy a szabadság munkáját neki kellett volna magára vállalnia, s a függetlenné tett balkáni államok hajáját saját javára lekötölnie. Mert ha bár Kossuth Lajos meg volt győződve hogy a felszabadított államok orosz kancsuka alá vágyni nem fognak, azt még sem hitte, sőt legutóbbi levele után itélve ma sem hiszi, hogy azokat az államokat maga a felszabadító

kergeti Ausztria-Magyarország karjái közé, hanem azon véleményének adott kifejezést hogy Ausztria-Magyarország, az orránál fogva vezetettik.

Hogy mennyire volt igaza Kossuthnak az orosz-török hatalom alatt, és mennyire nincs igaza most, azt maguk az események beszélnek el. Igaza volt hogy az orosz terjeszkedést csak a balkáni államok függetlensége akadályozhatja meg; nincs igaza mikor azt kívánja, hogy Ausztria-Magyarország avatkozzék be Bulgária ügyeibe. Ez egy halálos bűn lett volna és lenne bíroda munk részéről mind addig, míg az orosz nem nyul erőszakhoz, hanem a lehető legrosszabb politikával csak a kedélyeket mérgecsíti el.

Egyébiránt Oroszország magatartása is érthető, noha: „Kiki a maga szerencsésének kovácsa“ s ő mikor a balkáni államok felszabadításába, hogy azokat saját részére hódítsa meg, bele fogott Ausztria-Magyarországot hihetőleg kicsinyítő tekintettel nézte, s nem gondolt arra hogy ez neki sokat mondhat, s megghusithatja az egész tervét. Bosznia és Hercegovina okkupációját elnézte, s nem hitte hogy ezzel lábainkat a Balkánra ily következmények létre hozása mellett tesszük be, hogy ott oly nagy hatalmi állást foglalunk, mely az övét nemcsak ellensúlyozza, de talán tönkre teszi. Annál inkább növekedett idegessége, mikor Szerbiát hozzánk hajolni látta, amde bizván bolgárországi pozíciójában, valahogy még csak vigasztalta magát. Amde mikor azt látta, hogy befolyása Bulgáriában is gyengül, sőt el is veszhet, oly féltékeny és idegessé lett mint az a féltékeny ember, kit elhagy a a józan ész, és elpártolni akaró kedvese ellen kést is ragad.

Soha, mióta a világ világ, nem történt még olyan lélektani visszasság, hogy valaki az elpártolni akaró kedvest e féltékenységgel vissza bírta volna hódítani, sőt a zaklatással csak az elpártolást siettetve. Es mi ezt a zaklatást feledeztük fel Oroszország eljárásában. Erre

a tényre alapítottuk ama nézetünket: hogy az orosz befolyásnak Bulgáriában vége, sőt ha így megy, a barátságból gyűlölet lesz. — Es mikor az orosz hatalmi terjeszkedésnek nézte, mi az ellenkezőt hirdettük, és az ellenkezőt állítottuk, mert a lélektan éppen ugy bele játszik a politikába mint a köz és családi életbe, s amely diplomácia ezt tekintetén kívül hagyja, az a mai világban nem fog diadalokat aratni. A fegyver még tehet kísérletet, pillanatnyi sűkért is érhet el, de Oroszország a Balkánon nem fog uralkodni.

Országgyűlés.

Budapest 1886. okt. 13.

A Janszky-ügyre vonatkozó kérvények tárgyalása foglalkoztatta ma is a képviselőházat. A szélsőbalról szóltak: Herman és Pap Elek. soissor hallott dolgokat ismételve. Szólt az antisemita Szemence is, kinek egy Albrecht főherceg elleni kifakadását az elnök alaposan és zajos helyeslésekkel kísérve utasítá vissza, Veszteg Imre gr. Apponyi határozati javaslata mellett, mérsékelt hangon beszélt. A szabadelvű párt részéről V. de. a. y. Károly beszélt, mindvégig lekötve a ház figyelmét, tartalmas, szép beszédével, melyben a hadsereg körében fölmerült és kifogásolt jelenségekkel szemben utalt három hazafias polárköszöntőre, melyeket magas állású katonai személyek tartottak. A ház élénk tetszéssel fogadta ezen igen higgadt és sok újat tartalmazó beszédet.

A vita bezártván, még Fehérváry báró honvédelmi miniszter beszélt, még pedig igen nagy érdeklődés között, s talpraesett, kitiűnő replival ismételtelen élénk tetszésre, végül zajos éljenzésre ragadta a házat. Különösen tetszést aratott midőn azt mondá, hogy Polonyi nem azért lépett ki a hadseregből, mintha annak szellemé bántotta volna hazafias érzelmét, hanem mert „sem-mivel sem fedezhető népszónokati hajlamot érzett magában“. A ház csak ugy rengett a derűtségtől, mely e szavára támadt.

Holnap folytatja a ház a tárgyalást s először is a három zárbeszédet fogja meghallgatni.

Végül Herman Otto interpellált a Szegeden pusztító cholera ügyében, mulasztással vádolván a nevezett város előjáróságát

s a reconstructióról is azt állítván, hogy az járványfészekké tette a várost.

Tiszta Kálmán előadta a járvány ellenében tett intézkedéseket s Herman vádjait alaposan utasítá vissza, mire a ház li, sza választását tudomásul vette.

Az ülés elején, midőn a miniszterelnök a terembe lépett, ma lévén Kálmán napja, a többség által lelkesen megjeleneztetett.

A quota-bizottság megválasztására vonatkozó határozati javaslata a miniszterelnöknek, vita nélkül fogadtatott ell

A főrendiház ma d. e. 11 órakor rövid ülést tartott, a melyen a delegáció tagjainak megválasztása iránt hoztak határozatot. A főrendiház ezután elfogadta a külföldi vasutak közlekedési eszközeinek a lefoglalás alól való mentesítése tárgyában benyújtott, valamint a Fiume és a nyugati kikötők közt fentartandó rendes gőzhajózási összeköttetésről szóló törvényjavaslatot, minden vita nélkül.

Az ipar és a magyar társadalom.

A vám- és kereskedelmi szövetség feletti nagy vihar véget ért.

Es véget ért anélkül, hogy a vámkérdéssel kapcsolatos nagy kérdések csak érintettek volna is. A szélsőbal elfogadta, képzett fiatal tagja, Enyedi Lukács által a külön vámterület álláspontját. Apponyi, a mérsékelt ellenzék élén ismét meg kérülte a kérdés lényegét, ismét nem mondott sem igent, sem nemet.

De egyik ellenzéki pártnak vagy szónoknak sem jutott eszébe felállítani a kérdést ugy, amint van, megkérdézni nyitlan és határozottan — tekintet nélkül a külön vagy a közös vámterületre — tulajdonképp miről van szó a vám- és kereskedelmi szövetség feletti vitánál?

Ép azért a közvélemény nem érdeklődött az egész vám-vita iránt. Bulgária kérdése mellett a vámkérdés jelentéktelenné és unalmassá törpült össze.

Es ez a kérdés mégis kapcsolatos a magyar nemzet és a társadalom érdekeivel, mert ezen kérdés kíséretében kellett volna tárgyalni a magyar ipar kérdését.

Ezen kérdés kapcsán keletkezett nagy parlamenti vitának kellett volna megérlelnie a nemzetben azon tudatot, hogy hazai iparunk kifejtése a modern Magyarország legfontosabb feladata. Hogy a közös vámterület

Annak lezuhott az ember a számlájából, a mennyit akart. Azt mondta neki az ember: „nem kap többet“ s a szegény ördög mukkani sem mert, legfeljebb fejét lögatta és sohajtozott. De ezzel a galvalérra nem tehet az ember egyebet, mint hogy zsebébe nyul és fizet.

De hát szemrehányásokkal halmozza el azért talán Vilmát? Mit tehet arról Vilma, hogy a számla oly borsosan ütött ki? Hisz ő maga rémült el rajta legjobban. Még a férjnek kell őt vigasztalni.

— Ej, kedvesem, hiszen az a két ruha még nem a világ. Nem jutunk meg tönkre a miatt. Aztán ha Villányiékkal csakugyan ismeretséget akarunk kötni s én nem mondóm, hogy leánykori barátnédát meg ne látogasd, hát ott nem jelenhetsz meg akármilyen ruhában.

— Akis menyecske férjének nyakába borult.

— Ugy örülök, hogy Henriette lábatom... Ugy örülök, hogy ki sem mondhatsz!

Igazán ugy örül és örömben tiszser is fölpróbálja egymásután a pompás új ruhákat. s tükörhöz fut, nézegeti benne magát elől, hátul.

— Palikám, aranyos Palikám, hozd csak ide azt a másik trükröt.

Siráky Pál ur mosolyogva megteszi a kívánságát.

Ő maga is gyönyörködve bámulja szép feleségét. A ruha okozza-e, vagy az a kipirult arc, azok a ragyogó szemek? — de a a törvényszéki bíró urnak ugy rémlik, mintha még soha sem látta volna ily szépnék az ő kis feleségét s elragadtatásában most már igazán nem állhatja meg, hogy összevissza ne ölelje, csókolja őt.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája

A gyöngéd férj.

(Elbeszélés.)

Vértesi Arnoldtól.

(Folyt.)

Siráky Pál elragadtatva öleli meg kis feleségét.

— Nem, arra nincs szükség, hogy te valami hiányt szenvedj ruha tekintetben. Hál' istennek, nem állunk ugy, hogy nélkülözned kellene. A gyöngyösi házat ugy is eladjuk. Azt apézt majd valami jövedelmezőbb helyre fektetheti az ember s pár száz forintot még elszakíthatunk belőle, amennyi neked ruhatarad kiegészítésére kell.

— De igazán mondom, kedves, hogy semmire nincs szükségem, — vonakodik a kis menyecske. — Eljárhatok még a régi ruháimban. Igaz, hogy kimentek már a divatból s az a gyöngyösi szabó olyan izléstelenül csúszott mindent, hogy nem tudom mit vegyek föl, ha Henriettehez megyek látogatni; de azért nem akarok neked költséget okozni, kedves. Aztán nem is szükséges nekem Henriette meg látogatni. Nekem igazán nem. A legjobb harátóm volt ugyan leánykoromban és nagyon hitt, hogy keressem föl, ha Budapestre jövök...

— Föl fogod keresni Vilmácskám, meg fogod látogatni. Minden esetre meg fogod látogatni.

— De hiszen el lehetek én nélküle, — szabadkezik Vilmácska gyöngéden; — hiszen nekem elég, ha itt vagyok nálad és az én pozikémnél. Akár soha ki se menjek. Igazán nem kívánkozom ki édes Palim. Hanem tudod, hogy egészen még sem vonhatjuk ki

magunkat a társaságból; az nagyon is felütnék s az emberek, tudod, mindjárt rosszra magyaráznak mindent és az nekem főképp temiatad igen rosszul esnek. Arthatna előmelelednek is.

A kis menyecske rendkívül szorgos férje előmenetele körül.

— Tudod, Henriette, hasznunkra lehet itt is. Neki nagy összekötetési vannak, sok előkeiz ismerőse, A férje országos képviselő, három banknál is igazgatói tag, aztán meg isten tudja, még mi minden. Oh! itt az embernek ugy ömlik az ölébe a pénz. Egy kis ismeretség, egy kis pártfogás, tudod hogy nekünk sem ártana és mikor én Henriettevel akarom megújítani a barátságot, hát leginkább terád gondolok, édes, zsémbes öregem.

Olyan kedvesen, olyan meggyőzőn tud beszélni a kis menyecske, hogy férje elragadtatva hallgatja s alig állhatja meg, hogy összevissza ne csókolja. Afféle mozdulatot tesz, melyből világosan ki is látszik ez a szándék.

— No, no, vigyázon mindjárt bejön a cseléd, — inti férjét, pajkosan nevetve a kis menyecske. — Oh! várjon csak, Henriette lása csak egyszer, tudom, hogy mindjárt hűtlen lesz hozzám, mert az oly szép és oly kedves. Ugy szeretném már látni. De tartsz tettem kell magamat, várni kell, mert most igen sok pénzt kiadtunk a butorra és nem szabad most még ruhára is költenünk; ámbar azt hiszem, hogy két ruhával beérem. Csakhogy épen ne mindig azt az egyet viselje az ember... De nem, most annyi pénzt nem szabad kiadnunk... Nem, semmiesetre sem akarom! Nem akarom.

— Hiszen azt még megtehetnék, édes

pező, szinte a Kabán, a köz-
ó erejű, 2 kőre
ró gőzmalom, —
al, szabad kézből
feltételek mellett
Hajdúvármegye
jövahagyását.
óber 10-én 1886.
zky Imre,
ndnok.
jától.
eny.
rendes köz-
töltetni:
1200) forint
javadalma-
forint java-
forint java-
(600) forint
forint java-
hogy kellőleg
g elnökéhez
benyujtsák
ognak.
József
en
sa
feljebb
20
18
25
2
3
5
3
12
8
21
2
2
4
12
30
1
3
2
14
25
20
30
20
5
10
3
modern
re.
Á R.

keretében is — a külön vámerület ma megvalósíthatatlan — a magyar állam és a magyar társadalom minden erejének hazai iparunk létesítésére kell irányulnia.

Nyíltan és határozottan fel kellett volna tártani, hogy hasztalan minden erőfeszítésünk a magyar állam pénzügyeinek rendezése körül, amíg fejlett iparunk nem leendő, a deficit meg nem szűnik, sőt megfojt bennünket. Mert a földirtok több terhet el nem bír; csak az ipar felfofozhatja az állam bevételeit, mint az ipar volt az, mely Franciaországot három nagy gazdasági és állami váltásából megmentette.

Ha iparunkat ki nem fejtjük, Magyarország szegény és néptelen marad; mert csak az ipar gazdagítja és termékenyíti meg a népeket.

Angliának a múlt század végén oly sűrű lakossága sem volt, mint jelenleg Magyarországnak. És az ipar hatalmas fellendülés Angolország népességét alig 80 év alatt több mint megkétszerezte. Oroszország lakosságára azért növekszik oly fenyegetőleg — 23% arányában évenként — mert két évtized óta roppant erőfeszítéseket tesz iparának kifejlesztése körül. A czár birodalma félszázad alatt mesés népességgel lez. És Oroszországnak ép ipara miatt, hatalmas gazdái, értelmes középosztálya leendő; az orosz nép nem csak muzsikkokból, katonákból, csavivnikokból és nihilistákból fog állni, hanem a czárizmusnál, panszlavizmusnál hatalmasabban és fenyegetőbben fog megalakulni a nagy orosz nemzet.

Ausztrália még a mezőgazdaság terén is csak kezdetleges állapotban van, mégis — bár nem egy állam, hanem világrész — hozzá lát iparának létesítéséhez. Románia minden áron nemzeti ipart akar teremteni.

Németország nagyságának háttérét nem féltelmes hadserege, hanem rohamosan fejlődő ipara és kereskedelme képezi.

Maga Ausztria két-három tartományában kifejlett iparának közömi gazdasági fölényét s azt, hogy kisebb területen sokkal nagyobb lakossága van mint Magyarországnak. Ha szomszédunk továbbra is megtartja kezében az ipar monopóliumát rövid idő alatt Ausztria lakossága 30 millió leendő, míg Magyarország nem fogja elérni a 20 milliót.

Nagyon könnyű kiszámítani a népességi adatokból, hogy pár évtized alatt a magyar nemzet nemcsak kicsi, de törpe is lesz: a többi európai népekhez képest, mert ezek az ipar segítségével sokkal gyorsabban fejlődnek, mint mi az egyoldalú mezőgazdaság mellett. A mi baladásunk a szekeré, az iparos népek haladására vasuti vonatot. Lekerünek bennünket még azok is, akikre multunk, fejlődésünk, kulturánk miatt eddig joggal bizonyos kicsinyiséssel tekintettünk.

Hát a magyar társadalom? Ipar nélkül nincs középosztály, hanem vannak mágnások, nemesek honorációrok és parasztok. E társadalmi rétegek, az ipar és a nemzet csak egy nagy középosztályban olvadhat fel, mely csak ott fejlődik ki, ahol van fejlett ipar.

A munkának csak egy nagy, művelt iparos középosztályt szerezhet becsülést. Most cirkulus viciosusban vagyunk. Társadalmunk a munkát és emberét nem becsüli. Az utolsó nemes ember, honorációrok vagy hivatalnok többre tartja magát akármelyik iparosnál vagy gyárosnál. A magyar felfogás, fájdalom, még Cicóróval tart, aki szerint az anyagi munka bepiszkolja a kezét.

Es ez az egyik oka, hogy a magyar ifjuság vonakodik az iparos és kereskedelmi pályától. Pedig ha volna nagy iparos középosztályunk, volnának számosan gazdag, mű-

velt iparosaink, gyárosaink, mint vannak Németországnak, Franciaországnak stb. a kik vagyonosok, előkelő házat visznek, világlakban laknak, a nagy városokban fogatot tartanak: majd lenne akkor becsülete a munkának s ekkép majd átalakulna társadalmunk.

De társadalmunk ide még nem jutott, s nem is fog eljutni önmagától. Sokkal gögősebb, gondatlanabb és szegényebb, vagy sokkal inkább hiányzik belőle a munka ösztöne és a vállalkozási kedv, hogysem kényserítés nélkül ide juthatna.

Ha arra várnánk, míg a társadalom csónál ipart s reformálja ekkép önmagát, akkor hasztalan várnánk, mint a mesebeli ember, a ki a folyam lefolyását várta.

Es legyünk igazságosak. Társadalmunktól nem is lehet joggal követelni, hogy olyasmint vigyen véghez mit nem végzett egyetlen társadalom sem egymagában. Az állam köztmunkáidőse nélkül sehoh sem jött létre ipar, s nem is fog létre jönni.

Az államnak tehát nagy kötelezettségei vannak, nagy teher és felelőség hárul rá. Tevéket kell végeznie, melyek elől ki nem térhet, feladatokat kell megoldania, melyeket el nem hanyagolhat.

Ha a vámhivatalnok hibája volt, úgy ez nem abból állott, hogy a vita rövid van — ez csak az érdeklődés hiányát mutatta, hanem abból, hogy nem mutatott rá a konkrét feladatokra és teendőkre.

Hogy nem tárt fel kérdések azon sorozatát, melyek átszövednek egész gazdasági politikai és társadalmi életünkön. Hogy nem látta a fáktoit és erődöt.

Sokat beszélünk a modern Magyarországról, a modern magyar társadalomról. De sem magyar állam, sem modern társadalom nem képzelhető ipar nélkül.

Jöjünk végre valahára tisztába. Mondjuk ki nyíltan, hogy ipar nélkül nem csak nem teremthetjük a modern Magyarországot s a modern magyar társadalmat, hanem előbb-utóbb elbukik pénzügyileg az állam és csödéjűt mond a társadalom. Az agrrikulturából, habár minden gazda veréjékevel áztatja földjét, ki nem csikarhatjuk a modern állami és társadalmi lét feltételeit, sőt az agrrikulturát is egyedül csak az ipar segítségével tehetjük virágzóvá.

Mondjuk ki nyíltan, hogy gazdasági, sőt politikai létünk attól függ: az ipar segítségével kell időben át tudunk e alakulni.

Mondjuk ki nyíltan, hogy ha akarnunk nagy és virágzó városokat, ha azt akarjuk, hogy Szabadka, Szeged, Temesvár, Kolozsvár, Pozsony, Pécs, Debreczen Kanizsa, Kézdi-Vásárhely, Seps-Szent György, Nagyvárad stb. fejlődjenek a magállás, sőt részben viszszaesés helyett; ha akarnunk nemzetiségi szempontból is fontos ipar- és kereskedelmi gyűpontokat akkor akarnunk kell az ipart.

Minden habozás nélkül tartjuk a nemzetet, mire van szükség, a nagy gazdasági és társadalmi válság közepett mitől, várhatja a mentésget.

Es ha a nemzet megértette, felvette gondolkodásába ezt, az állami akció által vezetett társadalom képes lesz az újabb kor egyik legnagyobb feladatának megoldására.

De sok idő a vesztégre nincs, mert már is nagyon megkésztünk. Es jssj azon államnak, népeknek és társadalomnak, mely legelőlkéve lát feladatának teljesítéséhez!

Beksiós Gusztáv.

Napi hírek.

— Az utolsó nap Ez a hivatalos elnevezése annak a napnak, a mely a sorshuzás napját szokta megelőzni, s a melyen még sorsjegyeket vásárolni lehet. Azontul nem. — Most nem sorsjegyekkel szemben használjuk a kifejezést, hanem az alkalomból, hogy holnap lesz azon utolsó nap, melyen még a helyi vasut részvényeire előjegyezhetni lehet. Tudunkkal még mindig vannak olyanok, kik az előjegyzést az utolsó napokra halasztották, ezeket kívántuk figyelmeztetni, hogy az utolsó határidőt el ne késsék. — Számosan vannak olyan urak, kik eddig a „r á é r ü n k m é g“ elvénél fogva huztat halasztották az előjegyzést, most bizonyára sielni fognak hogy a kedvező alkalomtól el ne essenek. — A helyi vasutat, annak forgalmát, jövedelmességét, jövőjét mi kellőleg ösmertettük, s töllünk telhetoleg támogattuk azon örvendetes célt, hogy a vasut idegen tulajdonból városunk polgárainak birtokába menjen át. Csak elveink győzelmét látjuk abban hogy a közönség megértette a célt. Nem hiába emeltük fel szavunkat, s nem hiába mozgattunk meg minden követ a buzdításra, mert ime a fényes eredmény bizonyítja, hogy a debreczeniek hálás talajra találtak eme szavak. Nagyobb és biztosabb auspiciumból közt évek óta nem alakult meg részvénytársaság mint a helyi vasut, melynek ezernyi érdekelje minden oldalról azon fog működni, hogy a külföldben is nagy forgalmu vállalat még jobban támogattassék s úgy a város közönsége, mint a részvényesek örömeiket találják abban. — Nem kétkedhetünk benne, hogy az ezen irányu működést siker fogja koronázni. A délutáni órákban halljuk, és ezt kiválóan érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy ma Steinfeld Ignác városunk e tekintélyes birtokosa a Dr. Kemény Mór ügyvéd ivén s a részvényt jegyeztet alá. Mi igazolhatná fényesebben a helyi vasut vállalat biztos alapokon nyugvását, mint az ilyen rendkívüli bizalom.

— A kereskedelmi akadémia segélyző együletébe újabbán Kaszanyitzky Endre s Szabó Lajos fia urak léptek be mint alapító tagok. Fogadják nevezett urak az egylet hálás köszönetét. A segélyző egylet ez idei működését már megkezdte s az iskola szegény tanulóit közt mintegy 200 drb tankönyvet osztott szét s havi segélyekben az okt. — decemberi negyedre 80 frtot szavazott meg Dr. Szántó Sámuel a segélyző egyet elnöke.

— Zártkörű próbaestélyt rendez Bleyer József városunk számos előkelő családjában kedvelt táncmester folyó hó 23-án „Korona“ vendéglő termében. Belépődíj személyenként 1 frt 50 kr. Kezdeté próbaestélynek 7 órakor; a nagyok tánczmulatóra 9 órakor pedig 9 órakor. Jegyek előre válthatók Bleyer József lakásán. — Telekyc utca, Gonyd ház; este a pénztárnál.

— A helybeli ev. ref. egyház presbyteriuma legközelebb tartott közgyűlésén Pongó Lajos presbyternek azon alkalomból tett indítványára, hogy az egyháztanács kegyeletes érűflettel megemlékezett két tagjának Sáp Sámuel volt főgondnoknak és Nagy Ferencnek elhunytáról, elhatározta, hogy volt a jutalom, melyet Salomon igyekezete kiérdemelt.

Pedig mennyi tömördek kincse került mindoz! Csak az a függő kert (mottó: magaméger egy tekintélyes vagyont). De hát Salomon boldog volt, mert azt hitte, hogy boldogságot nyújtott annak, ki szeret, s jobban imád még istenénél a Jehovanál is. Hányszor is tesz ezért szemrehányást magának a jámbor, gazdag zsidó. Bemegy szobájába, magára aggatja az egyszerű szobácskában a szent jelvényeket, s ott egyedül, senki által nem figyelve veri a mellét, vezeklik.

Már a másik pillanatban dobogó szívevel lép a folyosóra, mely a szép ördög szabáiba vezet, megáll az ajtónál, föléit a hasadéka illeszti, s kéjes lélekzet elfojtással hallgatja a nő szagától, hozzu lihegését.

A szép Sára pedig mindig egyforma. Uoottan járkál a kert utain, mely tölle örök tavasz borul; a messzeségbe néz, s nem vesztére itt alatt semmi szepet. Legfeljebb a tő partján áll meg, s puha hófehér kezeivel eteti a fekete hatytyukát, melyek méltóság teljesen uszkálva, könnyed izomsággal veszik el a kis kezecskéből az finetes falatokat.

„Mire gondolsz én egyetlen kincsem? szokta ilyenkor a férfi meglepni az elmélőző asszonyt.

A nő felemeli bágyadt szemét, belenez a férfi homályos szemébe, s a' unott hangon válaszolja:

„Unatkozom“

De hát mi kell, mi vágyad? Felhalmoztam körülöttem Damaskus kincseit, magam naposszat dolgozom, elrablom a naptól az éjet, de nem panasolom azt, csak azt mond meg én mindenem, én gyönyörűségem, mi a vágyad mit tegyek érted?“

ezután, valahányszor egy egy presbyter elhal, a consistoriális épületre fekete zászló tűzessék ki és az egyháztanács testületileg vegyen részt az elhunyt tagtársnak temetésén.

— Személyi hírek. Gr. Dégenfeld József főispán már tegnap előtt Budapestre utazott s onnan holnap Pápára megy hogy részt vegyen a magyarországi ev. ref. egyházak agyetemes konventjének ott tartandó tanácskozásán. Vályi János főgondnok és Kiss Aron esperes a tiszántúli egyházkerület részéről szintén Pápára utaznak. Tóth Sámuel hittanár a konvent jegyzője holnap megy Pápára.

— A debreczeni termény és áruaktár vállalat részvényeire az aláírási idő holnap telik le. Mint értesülünk a közönség helyben és vidéken olyan szép érdeklődést mutat ezen hasznos intézmény iránt hogy megalakulását most már biztos reményelhetjük. Részvény előjegyzések kielégítő számmal történtek, a mi annyival inkább örvendetes jelenség mert Debreczenben és vidéken a tökélet épen ugyan ezen idő alatt egy más, még terjedelmesebb, háromszorta nagyobb befektetést igénylő üzleti vállalat is igénybe vette ismételve örömeiket fejzük ki azon jelenség felett, hogy a közönség ama részének, melynek van pénze, bizalmát helyezi a termény és áruaktár részvénytársaság iránt; és az ez által kibocsátott részvények vásárlását tisztességesen tölle elhaljezésnek tekintvén: lehetségessé tette, hogy városunk egy új, közhasznu vállalattal tagdagabb legyen. A részvények előjegyzése különösen ma volt igen sűrű. Aláírási még holnap sem késő.

— Az észak-keleti vasut debreczeni m. szigeti vonalának meghosszabbításával a Vissó völgyön keresztül a bukovinai Szuczawáig — mint értesülünk — illetékes körökben ismét komolyan kezdenek foglalkozni. E vasutat már Gorove István is felvette vasut tervezésébe. A vonal kiépítése úgy kereskedelmi, mint hadászati szempontból igen nagy jelentőséggel bír; sőt Debreczen forgalmi tekintetben, egészen közelről érdekel.

— A vadásztársulat választmányi tagjai főkéretnek hogy f. hó 15-én azaz pnteken d. u. 6 órakor a városzhaz nagytanács termében, farkasvadászat tartása ügyében, értekezletre megjelenni szivezkedjenek. — Az elnökség.

— Hagyományozás. Sáp Sámuel a főiskolai énekárnak végrendeletileg 100 frtot hagyományozott oly czélból, hogy a temetőben működő énekkari tagok részletesen abból. Az énekár hálás szível fogadta eme kegyes adományt s a megboldogult nagynak kegyeletesen őrizi emlékét.

— Tornaegylet. Azon örvendetes eredmény által inditatta, melyet a „Debreczeni Torna Egylet“ kebelében az önálló férfiak külön órákon saját körükben, együttes tornázhathatások czéljából intézett hírlapi felhívás, illetve kibocsátott aláírási ívek elértek — mert városunk tekintélyes önálló férfainak, nagy része igérté meg a mozgalmat támogatását úgy hogy ez ideig már 100-nál többen iratkoztak alá — az ikeken való aláíratkozásideje f. hó 20-ik déli 12 óráig hosszabbíthatika meg. Az intőző bizottság.

— A h. nánás-büszcentimihályi vasut rövid idő mulva teljesen készen lesz; már november folyamában át is fogják adni a közforgalomnak.

— A művirág készitési tanfolyamot, mely a kereskedelmi és iparkamara épületében egyik tágas termében rendeztetett be, tegnap előtt meglátogatta Dégenfeld József gr. főispán Előuk érdeklődéssel

„Semmit, unatkozom.“

Az ilyen válaszok aztán rendszeren lehűtik a kalmár lelkesedését, fölrö vonul, imádkozik, s napokig nem keresi fel a nőt, kiért pedig minden porczikája kész elkarhozni.

S mikor napokig nem látja a szép Sára férjét, akkor még nevetni is tud, s rabnőivel tréfálkozik.

A damaskusi tündérkertben nem soká folyt ily egyhanguan az élet.

A béke napjait fegyver csörgés zavarta meg. Messze keletről harcias, deli nép indult Damaskus felé, hol a nép jajveszékelté tolongott az utcákon.

Salomon homlokára sötét ranczok toltak, de Sára még sem tudott; még egyhanguan folytak napjai.

Egy kellemes, illatokkal telt alkonyon Sára egyedül sétált a lugasok közt.

A levegő enyhe volt, s lágy szellők sutogása tölte be a szétozsló illatot. Messze a láthatár fölött, mint nagy veres tányér emelkedett a hold, s az anélkül is pompás damaskusi éjt varázsszerű tündökléssel ragyogta be.

Sára belkéről mintha eltűnt volna az unalom, a boldogtalanság érzete, könnyedén, ruganyos léptekkel haladt a tő felé.

A tő tükre fényárban uszott, s tündöklő habok fölött a hullámok aranyozott, díszes csolnakoikat ringattak.

A nő elmélőzva ült a csolnakra, s míg két fölül a hatytyuk követték, inkább csak játszva a vízzel, miat evezte, haladt a sziget felé.

(Folyt. köv.)

szemléta a rendkívül haladott leány növendék voltak felett a legnagyobb gedését fejezte ki.

— A debreczeni gazdasági szakbizottság sán elnökkévé egyhanguslag választotta meg a közlebeli helyére. Az új elnök sán elnöki székét. Ezen nyert elintézt.

— A Magyar népzene kara holnap este mében zeneestélyt tart.

— A bazilika s bejelentések, mint beír folytán bizonyossá vált cáltitni fognak. Tekin bejelentő helyekre a folyó hó 15-én fog meg országbán a jegyzés ig Főképen a magyar leszek k-eztek nagyon jelentéketemes volt a bejelentélm banknál is. De óriási volt a bazilika s Egyetlen-egy pénzintéztént.

Szín

(L. I.) Hennequin jáékát „Lilit“ telt ház érdeklődést kivonbuugyink megérdemelték. —

— hez tartozik, melyben némi felületes máz, melapnyi hatásra számít, finom pisanterés, a jellehódít, s megtartja azon pedokon elfoglalt. Lilibe természetesen azon szerlágót, hol a komoly dtréfas könyved mezbe vhangulatba a színészek találtak magukat, bele s nem egyszer nyit jeladózott a színészeknek repertoriájára. E különben is megszólalkitást, hibátlan éneklőan elemében volt. Kül volt a nagy mama jelen téska, mint éneke tapsra Molnár Antal játéka olönkénytelenül azon ohaj hogy e tehetségese műve magat többé sohasem re volt rekedt, szép sikert Vredess, stb színtén jól kövűket. A megifjúló Sate Vredess kedvel jatt mulattatót. He gy e s alakitási képességének titkár szerepében, a szenvel fogadta, s óhajgató ur tért adjoin neki ségének fejlesztésére.

Dicséretett érdemejéték, melyek hozzá jart este sikerét előmozdítájuk megjegyzés nélkül ban azon rongyos hátsógyon elűtött az elegáns közönség izlése nem e Shakespeare közönségén elég volt egy felirat, honyugodott lenne, nekünk függőy lerontja illutalan komikus Lili omlegatni, de hát ugy kérik.

A cigánybáró m lenti n rekedtége mi operettet valószínűleg juk újra hallani. Ma a mulattató népszínműve v é t e l e“ kerül színre. nagy sikert aratott vigreg“ adatik először. *

Színészek kérelm hoz. Évek óta kényűros nagy érdemű és sége tapasztalni, — k tűzött előadások egyes miatt elmaradnak. Ez kéde az igazgatónak anyzavarokat és károkat öblatbukásával is végződhginkább k-elmetlen: ma eservesben bűnhődnek. A egészégi állapota vesztédon, a hol minden oldal Nagyon kérjük a város ncsását, hogy sziveskedjé egészégi szempontból és körületekintését velük csak ezen a héten is mē mac a szinpadlőgvonatt Ellinger kisasszony V alen t j n ur meglhőbáró“ előadásának kellet ban pedig B é k é s s y k kedt s aligha előadha c s e p p u a r e g.

Teljes tisztelettel. Tő

— Eressz már, mind összegyűröd a fodraimat, — duzzog a kis menyecske, félig haragosan, télig nevetve.

(Folyt. köv.)

Damaskus gyöngye.

Rege.

Ita: LAKY IMRE.

A damaskusi mezők felé a tavaszi alkonyat bocsátott bitor köpenyt. A vároegy félreeső utczájában lakott Salomon, zsidó kalmár, s kivülről elhagyatottnak látszó hajlékában őrizte Damaskus legdrágább kincsei közt a rózsák legillatosabbikát, a szépek legszebbikét — Sárát.

Salomon nem volt rozg ember, de csunya volt. Sára, az ő felesége, Damaskusgyöngye, szintén jó asszony volt, csakhogy nagyon szép, szebb mint a minőt egy zsidó kalmár megtudott volna őrizni és becsülni.

Ha az eltöppörűdött emberke napi futkorozásai után megállt nője szobája előtt, szíve remegett, a mint a kilincsre tette kezét, s a mint belépett, elkábulva csuszott az isteni nő lábai elé.

Sára engedte magát ölelni, szoborszerű teste lágyan simult férje karjai közé, de azok a csillogó, tüzes szemek sugárai nem olvadtak a Salomon szürke szemébe, hanem tétovázva kalandoztak a biboron, mely pazar fényűzással volt leomló fűrtökben a teremfalaira aggatva, s úgy tetszett a férjnek, hogy azok a bitor ajkák, míg ő csókot rak rájuk, titkos, elfojtott vágyakat lehelnek ki, hogy a kar, mely élettelenül pihen vállain reszket, remeg. . . . Ugyan mi is a baja?

Oly sokat törte már a jámbor ember a fejét ezen a talányon, hogy szinte bele unt a fejtegetésébe.

Mi baja is lehet annak a szép asszonynak? Ha a férj kérdezte ezt, a válasz rendszeren ez volt: Ej, hiszen olyan a természetem; nem tudod?

Hát bizony Salomon sokszor el is hitte ezt, és megnyugodott benne.

Miért is ne nyugodott volna meg, hiszelhalmozza ő a szép asszonyt mind azzal, mit szemé szája megkíván, sőt ha tehette gondolatait is ellette.

De legtöbbször mégsem nyugtatta őt meg e felelet — Talán unatkozik?

A biz meglehet. Erre aztán megkésztéreződött háza körül a rabnok száma. S hogy még jobban megnyerje a szép asszony kedvét, híres mestereembereket hozatott házába. Azok aztán a lakot, mely az utca felől csak meredek pusztá falként tűnt fel, belülről valóságos tündérkertté alakították.

Kertészek fantasztikus alakú fákat növesztettek, melyeknek gyümölcsei édesebbek voltak a mézűl, illatosabbak az ibolyánál.

— A dusligetekben arnyas lugasok kinálkoztak a pihenésre. A gyepszönyegen itt-ott hatalmas kősziklák domborultak, melyekben titkos bejáraton bebujva, a legtündéresebb pompa gyönyörűködtette a szemet.

A kert egy szegletében kis tavacska állott, melynek közepén kősziklák között számtalan szökőkút, vizesés mormolása, csörgése szolgáltatta a legkellemebb zenét, milyet valaha emberi fül hallott.

Salomon, mikor minden elkészült, örömtől ragyogó arccal, kezét dörzsölve mutogatott meg mindent a szoborszerű szép alaknak.

„Nagyon szép, kedves, sokba kerülhetett?“ s még hozzá egy átfutó mosoly; ez

egy presbyter el
re fekete zászló
anác testületileg
társának temetésén.
r. Dégenfeld
nap Pápára megy
arországi ev. ref.
ujének ott tartan.
y i János fő-
peres a tisztánul
Pápára utaz-
r a konvent jegy-

ny és árurak-
alairai idő hol-
unk a közönség
n olyan szép ér-
sintzmény iránt
ár biztos remé-
nyesek kielégítő
nyival inkább
Debreczenben és
ezen idő alatt
bb, háromszorta
üzleti vállalat
örömüket fejez-
hogy a közönség
pénze, bizalmát
tár részvénytár-
kibocsátott rész-
ges tőke elhelye-
sése tette, hogy
vállalattal gar-
k alijegyzése kü-
Alairai még hol-

vasut debre-
meghosszabbítá-
attól a bukovinai
lak — illetékes
ezeknek foglal-
e István is fel-
vonat kiépítése
szati szempont-
pir; sőt Debre-
geszen közelel

apya Sámuel a
előleg 100 frtot
hogy a temetők
résztelenségnek
el fogadta eme
dogult nagynek

örvendetes ered-
t a „Debreczeni
önálló férfiak
körükből a be-
ok céljából in-
ve kibocsátott
városunk te-
gy része igérte
gy hogy ez ideig
alá — az ivéken
dik déli 12 óráig
bizottság.

tmihályi vasut
en lesz; már
fogják adni a

tanfolyamot,
amara épületé-
endeztetett be,
Dégenfeld
érdeklődéssel

rendesen lehü-
re vonul, imád-
fel a nőt, kiért
elkárhozni.

tya a szép Sára
ad, a rabnőivel
don nem soká

szörgés zavarta
deli nép in-
ép jajveszékelt

ránczok to-
tudott; még

telt alkonyon
kőzt.

s lány szelők
illatot. Messze
veres tányér
kül is pompás
ündökléssel ra-

tiánt volna az
te, könnyedén,
tó felé.
zott, s tündöklő
nyozott, díszes

szemléte a rendkívül szorgalmas és sokra
haladott leány növendékek munkáit, s a lá-
tottak felett a legnagyobb örömet és megelé-
gadesét fejezte ki.

— A debreczeni ev. ref. egyház
gazdasági szakbizottsága tegnap tartott ülés-
sén elnökkévé egyhangulag Boke Mihályt vá-
lasztotta meg a közelebb elhunyt Nagy Ferencz
helyére. Az új elnök szép beszéddel foglalta
el előzői székét. Ezen kívül több folyó ügy
nyert elintéztést.

— A Magyar Testvérek kedvelt
nép zenekara holnap este Vilmos Lajos étter-
mében zeneestélyt tart.

— A bazilika sorsjegyekre történt
bejelentések, mint beérkezett számos jegyzés
folytán bizonyossá vált, mindenestre redu-
cáltatni fognak. Tekintettel a nagy számú
bejelentő helyekre a felosztás legkorábban
folyó hó 15-én fog megtörténni. Magyar-
országnak a jegyzés igen nagymérvű volt.
Főképpen a magyar leszámlító bankhoz ér-
keztek nagyon jelentékeny jegyzések. Igen
tetemes volt a bejelentés a magyar kereske-
delmi banknál is. Debreczenben is
óriási volt a bazilika sorsjegyek kelendősége.
Egyetlen-egy pénzintézetnél 800 jegyzés tör-
tént.

Színház.

(L. I.) Hennequin és Milaud ügyes vig-
játékát „Lili”-t hét előadták tegnap. Az
érdeklődést különben egy darab mint színésze-
ink megérdemelték. — „Lili” azon vaudville-
hez tartozik, melyben bár felesillan néha
némi felületes máz, mely bár csak a pillan-
tásnyi hatásra számít, de a könyedség, a
finom pizantéria, a jellemek elevenesége által
hódít, s megtartja azon tért, melyet a szin-
pedokon elfoglalt. Liliben, mint vandvilleben,
természetesen azon szemüvegen látjuk a vil-
lágot, hol a komoly drámai események is
tréfás könyed mezbe vannak burkelve, s e
hangulata a színészek is mindannyian bele
találtak magukat, bele talált a közönség is
s nem egyszer nyit jelenetben is taposkál
adózott a színészeknek. — A czimsze-
repet Orley Flóra játszotta. Ná-
la különben is megszoktuk már a kitünő
alakítást, hibátlan éneket, de az este kivá-
lón elemében volt. Különösen igen kedves
volt a nagy mama jeleneteiben, hol úgy já-
téka, mint éneke tapsra ragadta a közönséget.
Molnar Antal játéka oly tökéletes volt, hogy
önkéntelenül azon oha merült fel bennünk,
hogy e tehetséges művész vajna ne tenné
magát többé sohasem rekedté. Az este nem
volt rekedt, szép sikert is aratott. Halmay
Vedress, stb szintén jól betöltötték a szerep
közüket. A megijülő Saut Hipothése vicom-
tet Vedress kedvvel játszotta. Mulattott és
mulattatott. Hegyesi újabb jelét adta
alakítási képességének a nevelő illetve
titkár szerepében, a közönség is rokon
szenvvel fogadta, s óhajta, hogy az igaz-
gató ur tért adjon neki továbbra is a tehet-
ségének fejlesztésére.

Dicsérettel érdemel a rendezés és össz-
játék, melyek hozzá járultak ahoz hogy az
este sikerit előmozdítsák; de nem hagyhat-
juk megjegyzés nélkül a második felvonás-
ban azon rongyos hátsó függőnyt mely na-
gyon elütött az elegáns butorzzattal. A mai
közönség izlése nem egyezik már meg a
Shakespeare közönségének izlésével. Annak
elég volt egy felirat, hogy ez egy város, meg
nyugodott lenne, nekünk már egy rongyos
függőny lerontja illúziókat, Bizony
talan komikus Lili mellett Shakespeareit
emlegetni, de hát úgy van az. Uj függőnyt
kérünk.

A cigánybáró mai előadása a Va-
lenti rekedtsége miatt elmarad, s a szép
operettet valószínűleg csak szombaton fog-
juk újra hallani. Ma a Rákossy Jenő
mulattató népszínműve a „Budavár be-
vétele” kerül szíre. Holnap Blumenthal
nagy sikert aratott vigjáték „Egy csepp mé-
reg” adatik először. —

Színészek kérelme a városi tanács.
hoz. Évek óta kénytelen e nemes vá-
ros nagy érdemű és műpártoló közön-
sége tapaszalni, — hogy az előre ki-
tűzött előadások egyes tagok betegedési
miatt elmaradnak. Ez a közönséget bosszantja,
de az igazgatónak anyagi tekintetben oly
zavarokat és károkat okozhat, mely a társu-
lat bukásával is végződhetik. És a kiknek leg-
ginkább kellemetlen: maguk a színészek, a kik
eservesen bűnhődnek. A működő személyzet
egészségi állapota veszélyeztetve van a szinpa-
don, a hol minden oldalról súvít a légvonal.
Nagyon kérjük a város mélyen tisztelt ta-
nácsát, hogy sziveskedjék az általános köz-
egészségi szempontból kiterjeszkelő jóságát
és körültekintését velünk is éreztetni. Ime
csak ezen a héten is mennyi mizeriát okozott
már a szinpadi légvonalból eredett meghülés.
Ellinger kisasszony betegeskedett, ma
Valentin ur meghülése miatt a „Cigány-
báró” előadásának kellett elmaradni. Legújabb-
ban pedig Békessy Rózi kisasszony rek-
kedt s aligha előadható lesz holnap „A
csepp méreg”.
Teljes tisztelettel.

Több színházi tag.

Egy csepp méreg.*)

— Vigjáték 4 felv. Irta: Blumenthal Oszkár

Szép olvasóimnek meg kell vallanom
sok elfoglaltságot, még több előítéletet vitte-
magammal az „Egy csepp méreg” előadására.
A premiéret elmúlásztván, szerencsétlenség-
emre epp a „Pesti Napló” kritikáját futot-
tam át, hogy előzetes tájékozást szerezzek a
darab felől. Nos, szerezttem — egy csomó
előítéletet. De eljutottam a „Nemzeti”-be,
lehullottak Jerichó falai, akarom mondani
felhúzták a függőnyt, belép Hertha (Márkus
Emilia) és úgy tetvzik, mintha a magammal
hozott előítéletek és az én egyéni meggyö-
ződéseim közt csendes, de szívós küzdelem
támadna, melynek végeredménye — és ez
már nem képlet, ez tény — az előítéletek
egymás után való megoldése, az elfoglaltság
eloszlása és azon nézetem meggyőződésemmé
érelődése, hogy az „Egy csepp méreg” a
repertoire határozott nyeresége. Nem hiába
fordít Paulay annyi munkát egy idegen —
és a „Pesti Napló” kritikusanak hazafiú bá-
natára épp egy német — darab előadha-
tására.

Két sajtósága van ezen színműnek kü-
lönösen, mi az érdekeltséget fölébreszti és
költői becsét elvithatatlanná teszi.

Az egyik maga a tendencia: a társu-
dalomnak azon romboló hatása gyengesége
az a csepp méreg, mely bár a legrejtettebb
csatoránokon, de a legégszebbeszebb sziveket
is megtámadja: a rágalom. A másik a szép
költői-esszéggel, mely igazsággal kidolgozott
összeütközés, ama tiszta szüzieség, ama ter-
mészetes optimizmus, mely mindent a szep-
lőtlen tisztaság ívegén keresztül tekint és
ama, csak a lehetetlen, csak a legnehezebben
kivívható kéjtől igzuli képes korai kiéltség,
jéghideg blazirtásg közt; ezen két, egymást
teljesen kizáró világnézet megtestesítőinek;
Hertha és Lothár küzdelme, mely azonban
a szép és igaz, öröm és boldogság: a valódi
nő, a mindenkit ellenállhatatlanul elbűvölő nő
határozott és természetesen megoldott győzel-
mével végződik. A vigjáték legfontosabb mo-
mentumának, magának a rágalomnak keletke-
zése az 1866 poros háborúval áll szoros
összefüggésben, Wahlberg gróf minisztere
egyik kisebb német hercegségnek. A porosz
aspiráció, a német egység nagynevű eszméje
Károly Tivadar hercegen az önzetlen, minde-
den áldozatra kész hazafi, feltétlen támoga-
tót találta. Pia, Emil herceg azonban, ki
trónjának megtarthatásáért saját önző érde-
keit, az egyén érdekét az összesség érdeke
el helyezi, véd és dacozottság kötésére
kényszeríti Ausztriával ama törekvések ellen
Az öreg herceg a körülmények nyomása
alatt megkötö a szerződést a legnagyobb tit-
okban. Csak két ember ismeri tartalmát: a
herceg és Wahlberg minisztere. S mégis —
már a következő napon porosz katonák je-
lennek meg a fővárosban, a herceg kényse-
rül lemondani trónjáról a maga és utódai ne-
vében. A szerződésről csak árulás útján sze-
rhetett tudomást a porosz kabinet. Az
áruló csak a herceg vagy minisztere lehetett
S a hideg logica kerlelhetlen következtetés-
gel Wahlberget sntotta az árulás vádjával.
Wahlberg lelke tisztaságának öntudatában,
de érezte hogy ez iszonyu vádat magáról
elhárítani annyival inkább képtelen, mert az
öreg herceg, ki ártatlanságának leghatalma-
sabb szószólója lett volna meghalt: vissza-
vonul a nyilvános életből, szeretett leányánál
Berthánál töltendő hátralevő keserű napjait
Még volt egy ember, aki becsületét vissza-
szerezhetette volna, a porosz kabinet feje.
Lothár atyja, de ez is meghalt. Ezek a mű
előzményei.

Hertha mindezekről mitsem tud. Ismeri
azonban ezen történetet Lothár, ki épen ezen
eseményekből fonja magának azt a varázs
pálczát, mely megnyitja előtte Hertha ajtóit,
ki ösztönszerűleg gyűlöli ezt a női erény,
angyal szüzieség iránt semmi tiszteletet
sem érző férfit; mely pálcza varázsa e
mennyei jószág, de büszke és méltóságos
nőt karjaiba kényszerítse. Doszka nevű orosz
gróf ugyanis, ki a legtöbb európai udvart
meglatogatta csak azért, hogy a boudoir-
plettykákat, elejtett szavakat összeszedve
azokat világgá bocsássa, a berlini társaság
ról is szólván, többek közt a Wahlberg gróf
esetére vonatkozó „hivatalos titkot” is közli,
bár idegen személyeket szerepeltetve, de fél-
reismarhetlenül Wahlbergre célozva. A röp-
írat nagy sensációt kelt s mert ha az igaz-
ság sántán, a rágalom bizonyára szárnyakon
jut napvilágra, gondolat — gyorsan elterjedt
egész Berlinben. Ezen esemény adja meg a
kulcsot Lothárnak Hertha ajtajához. Hátha
olejt veszi a „csepp méreg” tovább terjedé-
sének. De ha az ajtót ki is nyitotta — üres
szobát talált. Hertha méltósággal visszaaut-
sítja nagylelkűségét. Magához hivatja atyját,
az ő nyit és tisztas homlokáról akarja leol-
vasni, mit kelljen hinnie. Az atya azonban
megtörik a rágalom sulya alatt. Oly sebeket
téptek fel, melyek gyógyíthatatlan emésztik
keserű lelkét. Az atya ceüggedése azonban
inkább megacézolja Hertha szívét. S a leány
ingathatlan lelkibátorsága, törhetlen büszke-
sége az atyában is felbreszti azt a ritka,
mindennel megmérkőzni kész önbizalmat,
mely csak az igaz ügy védelmében válhatik
sajátunkká. Szemébe kell nézni a rágalomnak.

*) E nagyhirű vigjáték — a fenti tárczát még
budapesti előadása alkalmából kaptuk, de fentartot-
tuk annak közlését máig, midőn a holnapi előadása által
itt alkalmoszerű lett.

Wendlingen ezredes, Wahlberg egyik
legbensőbb barátja. estélyt ad, melyen meg-
jelenik Hertha és atyja is büszkén, önértete-
sen, mintegy tüntetve a megvetéssel, mely
mélto feleletük az orosz iparlovag aljas rágalm-
maira. Wendlingen is feltétlen bizalommal
van barátja iránt, sőt, hogy még szorosabban
magához tűzze, mindent elkövet, hogy Liddy
Hertha testvére és Bruno fia egymáséi lebes-
senek. De midőn a vendégek, tehát a köz-
vélemény elítélő szava, mind hangosabban
nyilatkozik, midőn a jó barátok hízeltő szá-
vai az idegenkedés, a tartózkodás gyáva suttó-
gásával alacsonyulnak: az ezredes sem akar
egyedül az ár ellen uszni, jónak véli a házassá-
got „egyelőre elhalasztani”. Hertha elveszté-
te fogadását is Lothárral szemben, mert
mit ez előre megjósolt, a barátok szemmel-
látható elhidegölése, a sértő zavar, mely min-
denkit elfogott, kinek velük beszélnie kellett
távolságra kényszeríti előbb, mintsem akarta.

A harmadik felvonás megint Hertha sa-
lonjába helyezi a cselekmény színhelyét. Her-
tha ráveszi atyját, látogassa meg a fiatal
Károly Emil herceget. Hiszen neki állásánál
fogyva hatalmában áll az árulót feltalálnia és
ismeri bizonyára. Időközben azonban meg-
tudja Hertha a forrást, melyből Doszka gróf
merített, mely forrás maga Károly Emil her-
cege. Ahhoz küldi tehát atyját, ki maga árul-
ónak bélyegezte, kitől nem elégtételt, de
megvetést, elutasítást várhat. Az ellentétes
gondolatok egész tömkelege kétségbejéti Her-
thát. De nincs bátorsága közölni atyjával a
sújtó hirt és Wahlberg elmegy a hercegehez.
A küzdelem nagyobb mint a miőt egy nő
elviselhet. Megtöri liskét. Ekkor jön Lothár,
Mint említett, Lothár atyja, a volt porosz
miniszter elnök meghalt mielőtt Wahlbergért
valamit is tehetett volna. Kétségtelen pedig,
hogy mint ama szoros annexió egyik factora,
igen jól ismerhette az igazi árulót. Lothár
véletlenül atyja iratai rendezetve, naplóját
is megtalálta, melynek egyik lapjára írt szá-
vai félreismarhetlen bizonyítékát adták Wahl-
berg tisztaságának. Lothár rögtön a herceg-
hez küldé az iratot, ki levélben választott,
biztosítva őt, hogy szívéből sajnálja Wahl-
berg szomorú esetét és fogadja, hogy ezentul
ő maga áll e miniszter becsületének védői
sorába. Ezt a levelet hozza magával Lothár
A nagylelkű, a sors csapásaiban önzetlenül
osztózó barátot színeli. Felolvassa Hertha
előtt a herceg levelét. S a fájdalomában és
örömben egyaránt esodálottas, ez a szépet
és igazat, jót és nemest önmagában egyesítő
nő: letérdelt a gyűlölt, de e pillanatban igaz-
zán nagylelkűnek, a látszatnál jobbnak —
vélt férfi előtt, megcsókolja kezét. De a nő-
nek elementáris erővel — magával ragadó
örömmel a m o r a a m i l y e n t i s z t a , —
a milyen megható, a milyen ellenállhatatlan:
épp oly átalakítólag hat Lothár bensejében
azon, még nem egészen kihűlt burokra, me-
lyet szívek nevezünk. Az ember megrendül
egy eddig ismeretlen érzés hatása alatt, a
lélek megnevesül, meg tisztul azon könyvek
özlésében, melyek egy atya visszanyert be-
csületét, egy élet visszazszerzett nyugalmát,
boldogságát az őszinteség igazi közvetlenség-
vel közönlít, sanctionálják. Lothár a bará-
tot színelte és barátát nemest. Herthában
az igazi nő hódítja meg, a valódi nő harmo-
nikus lénye kényszeríti megadásra Lothárt,
egy céltalan, hamisnak bizonyult világné-
zetnek egy új, de örömkövel, hamisítatlan-
üdvözítő örömmel kinátkozó léttel való
felcserezésére.

A negyedik felvonásra igen kevés fela-
dat vár. Tán csak az, hogy a közönségnek
eszébe juttassa, hogy vigjáték volna ez —
vagy mi Bruno elveszi Liddyt. Wahlberget
a herceg személyesen látogatja meg. Fényes
elégételt nyer. Az áruló maga az öreg her-
cege volt.

Ez tárgya a vigjátéknak. A német kri-

tika nagy dicsérettel fogadta, mit a német
drámairodalomban az utóbbi években beállott
stagnáció eléggé indokol. De a mű érdemeit
mi se tagadhatjuk. Nem lehetünk annyira
chauvinisták, hogy egy művet — mint a
„Pesti Napló” kritikusa teszi — csak azért,
mert német, vagy azért, mert olyan eszmék
dicsóitását tartalmazza olyan nemzet aspira-
cióióról emlékszik meg, mely nemzet iránt ná-
lunk bizonyos idegenkedés van, kicsinyeljünk.
A tudomány, az irodalom internationalis jel-
legű. Leghatásosabb momentum a harmadik
felvonás nagy jelenete. Legnevetetőbb az
utolsó felvonás. Az ember szinte csokolózik,
meg nevet. Megragadó kultúriséggel van ki-
dolgozva Hertha szerepe. Ez és Lothár leg-
kittünőbb és lélektanilag is természetesen
megoldott alakja a darabnak. A mű komoly-
ságát a tendenzia okozza.

Legújabb.

A „Debreczeni Ellenőr” eredeti távirata.

BUDAPEST október 14. A képví-
selőház ma délelőtt tartott ülésén befe-
jezte a Jászky ügyben folytatott vitát.
Az előadók zárbeszédét után megejtett
a szavazás. Sz a z h a t v a n k é t s z a v a z a t t a l h e t v e n h a t e l l e n e b e n , t e h á t
86 szőlőbőszéggel elfogadtattott a kérvé-
nyi bizottság indítványa, mely szerint a
parlament, — tekintettel az ismert kirá-
lyi kézíratra, — fölsőlegesnek tart ezen
ügyben minden további intézkedést.

VIZAKNA, okt. 14. Az elhunyt
Korizmicz László helyében Dr. Tiszta
István, a kormányelnök fiát leptették
fő képviselőül. Ellenjelölt nincs.

SZÓFIA, okt. 14. A kormány a kül-
hatalmasságok képviselőihez intézett kör-
jegyzékben kifejti, hogy az orosz konzul
által semmisnek deklarált választások
főltt sem a külhatalmak sem pedig a
kormány nem dönthetnek, hanem csupán
a nagy nemzet gyűlés, mely egyedül
van hivatva szentesíteni a választásokat.
A választások befejeztettek, csak még
nehány kerületben ismeretlen az ered-
mény. Eddigél megválasztott 461 kor-
mánpárti s ezzel szemben csak 50 orosz-
barát képviselő.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértési Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

A mohai **ÁGNES** savanyúvíz
folytonos használata mint
IVÓ VIZ
járványos betegségek
alkalmával kitűnő szolgálatot tesz.
Friss töltésben kapható
minden gyógyszerárban, fűszerkeres-
kedésben és vendéglőkben.

Legújabb divatu női ruhakelmék

Ven szerencsém mélyen tisztelt vevőimet és a n. é. köz-
önséget értesíteni, hogy az őszi és téli idényre raktá-
ramat dusan felszereltem.

A legjobb minőségben és nagy választékban találha-
tók raktáramon: a legújabb divatu gyapju ruha keimék
Kasan és Flanellek továbbá selyem bársony csipke- és
egyébb ruhadiszítések, pipere cikkek rövid árak és
kitűnő jó szabású fűzők, valamint női utazó plaidek, Ber-
liner Himalay- és Chenilia kendők.

Tisztelettel, batorokodom ez alkalommal tudatni, hogy mér-
ték után saját szöveteimből női ruhák
készítettetését is elvállalom s azok izlés-
teljes kiállításáról kezeskedem.

Kérem mélyen tisztelt vevőim és a n. é. közönség
pártfogását.

teljes tisztelettel
Gyenes Lajos
Debreczen főpiacz, városház épületben (Szepessy Antal ur
tízlete mellett.)

Rövidárak és szabó kellékek

Minta gyűteményemet kívánatra vidékre is
bérmentve küldöm.

Piperezikkek

ZÁDOR LAJOS

selyem, divat, csipke és kézműári kereskedése,
női felöltő és női ruha szabászati terme.
DEBRECZENBEN, főtéren városház épületében.
A jánlom az őszi és téli évadra raktáramon található mindennemű
női divat cikkek dus különlegességeit, szövetek és ezek
hozzátartozóiból.

JERSEY TRICOT DEREKAK

legnagyobb választéku raktárát.

Őszi és téli felöltők, bundák, karmantyuk és
sapkák, — egyszerű olcsóbb — valamint a legelegánsabb izlésnek
megfelelő, finom kiállításban, nagy választásban levő készletemet.
Női ruhák készítését saját műhelyemben, szakavatott
szabász és munkaerővel eszközöltem.

Kívánatra mintagyjtemény és árkiiszámítással
készséggel szolgálatra állók.

Kincsem 11 sorsjegy 10
Sorsjegy csak

Főnyeremény készpénzben

50.000 ft

10.000 ft, 5000 ft 20% lev. // 4788 pénznyeremény.

A magyar lovar-egylet sorsjegy-irodája: Budapest, váci-utca 6. sz.

Katz Herman férfi ruha raktára Debreczen.

Az általánosan elismert legolcsóbb és legnagyobb.
Férfi és gyermek ruha raktár.

Ajánlja a n. é. közönségnek igen duhan fölszerelt raktárát
következő árak mellett.

Árjegyzék

1 Őszi vagy téli gyapjuszövet öltöny 8, 9, 11, 15, 18-ig.
1 Színes vagy fekete Kaugár öltöny 15, 18, 20, 25-ig
1 Hosszu téli kabát, gyapju szövet, béléssel 9, 11, 13, 15 25-ig
1 Mentsicoff Stájerországi Loden 14, 18-ig.
1 Felöltős (Überzieher) 6, 8, 11, 13, 15, 20-ig
1 Utazó Loden Kópöny 12, 14-ig.
1 Ugyanaz Stájerországi vízmentes. 16, 25-ig.
1 Kurta téli kabát Loden kelmeből, 8, 10, 13, 15-ig.
1 Fehér barány bőr béléses téli kabát. 8, 9, 11, 13-ig
1 Ugyanaz Macskabéléssel 15.
1 Fekete Szalon öltöny. 13, 16, 20, Selyembéléssel 25.
1 Magános pantalon nadrág, 2.50 3.50, 4.50 7-ig.
1 Fiu öltöny téli szövetből, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15-ig.
1 Gyermek öltöny 3, évestől 8-ig. 2.75, 3.50 5, 6-ig.
1 Utazó Bunda 32-től 70 ig.

A nagy érdemű közönség szives pártfogását kéri Tisztelettel

Katz Herman

A 27 kr. bolt mellett főpiacz Csanak ház,

Olcóbb mint bárhol.

Tosók róla meggyórná!

Szerkesztőség és kiadó
Szőkegyi-utca SIMON-ház E
kereskedésével szembe

HIRDETÉMÉNYEK

lőfizetési pénzek és a kiadások
valamint a lap szövegei és
minden közlemények

lármentetlen levelek csak is
fogadtatnak el.

XIII. évfoly

Hol itt?

Nem fog üdvössé
divat! Mai napság, ha
a haza martyrja akar
kössön bele egy hadn
gerelje föl a hadnagy
ő bele, adjon a cziva
széről valami hazafias
lehet benne, hogy az
meg a tisztet, hát mi
ha pedig a tiszt vágja
hasza martyrját fogják
ez a divat odáig meg
divatból, azaz mire a
minden divatba, ebbe
korára lehet a hadser
közt olyan elkeseredé
egy másik, még vesz
nak fog helyet adni.
szik, hogy ez így he
zetben a hadsereg ell
a nemzet ellen kell
fogja verni a muszká
csekedhetnek helyes
sal. A ki a fát maga
sokkal bölcsebb mun
mi jelenlegi munkál
szántszándékosan oda
a birodalmi hadsere
védelmére képtelenné
ségi harcot, mely a
szünni kezd, a hadse
mai szellem helyett,
detlen, teremteni ott
hogy a magyar és ne
egymás hajába menj
mel aztán meg lehet
Ezt az egész h
szítja, mert az ő ide
gyar hadsereg. A h
nemzetiségi chauvinis
szerűnek mutatkozik,
népszerű, hogy ne m
kelt ellenzék. A két
az epekavarásban és

A „Debreczeni E

A gyöng

(Elbes

Vértesi A

(Folyt

A boldog kővér e
Oly rózsás kedvében v
világ minden kincsét s
felesége lábához. Való
szándékkal indult el h
a lépcsőkön, már józan
denek derengeni abbat
Az egész világot az er
meg s mára talán elég
forint.
Egy kis meglepet
téli kalap vagy egy es
volna drága... na,
meg nem venné, ha tud
vele Vilmának és ha
talalna.
Utjában el is hal
és ékszerész bolt előtt,
katokat; de a mi kedvé
ga, a többi meg csak
érte pénzt adni. Főkép
ugyis annyit kiadott.
Hanem valami ö
talan szerezni Vilmána
mei megakadtak egy pá
olcsó lehet és Vilma
a korál ékszer. De mo
nek. Villányiésznek leg
hord lyvet és most már
... Valóban az ember
válasszon?

Nem választ téh
véli, a legokosabb is l
lamaival laginkább me

Aláírási felhívás

A „debreczeni termény- és áru raktár részvénytársaság“ részvényeire.

Alólirt alapítók a debreczeni cukorgyár részvénytársaság gyári épületét és telkét megvásárolván; az ott levő épületeket termény- és áru raktárakká átalakítatják, oly formán, hogy az körülbelül 60,000 m. mázsa termény és áru befogadására alkalmas legyen. A raktárakat, lehetőleg még ez év folyamán a kereskedő- és gazdaközönség használatára megnyitják; és a helybeli vasuti indóházzal és a helyi vasutal összekötik.

A vállalat tárgya tehát a közraktárak helyét pótló termény- és áru raktár felállítása s ott a helybeli és vidéki gazdaközönség által beszállítandó terményeket, a kereskedők és iparosok által beadandó árukat méltányos díjak mellett gondozni, beraktározni, azokra jutányos kamatláb mellett előlegek adása és hitel eszközzése; megbízás esetén termények és áruk elárúsítása.

A vállalat tartama: A társaság mindaddig fennáll, míg közgyűlése a felosztást elhatározza.

Az alaptőke nagysága 100,000 ft azaz Egyszázezer forint, mely 100 darab 1000 ft-os részvény által van képviselve. A részvényeknek felét 500 darabot az alólirt alapítók tartják meg maguknak, 500 darabot pedig aláírásra bocsátanak oly formán, hogy tulajgyzés esetén aránylagos reductió történik.

Az aláírás f. évi október 1-én kezdődik s ugyancsak f. évi október hó 15-ik napján este 5 órakor bezáratik.

A megvásárolt telek és épületek 50.000 ftban vétetnek át és ezen összegben adatnak a részvénytársulat birtokába.

Az alapítók semmi más előnyt maguknak biztosítani nem kívánnak, mint azt, hogy a kereskedelmi törvény 183 §-hoz képest az első három évre az 5 tagból álló igazgatóságba 4 tagot ők nevezhessenek ki.

Az aláíráskor részvényenként 10 ft azaz tíz forint készpénzben leteendő s a további befizetések az alakuló közgyűléstől számítva 3 hó alatt három részletben a „debreczeni ipar és kereskedelmi banknál“ 30--30 forintjával teljesítendő.

Kelt Debreczen, 1886. szeptember hó 18-án.

Debreczen sz. kir. város részéről:

Simonffy Imre

kir. tanácsos polgármester.

Hlovács Sándor

tiszti főügyész.

István gőzmalom részéről:

Simonffy, Szepessy Gusztáv.

A felszámolásban levő debreczeni cukorgyár részvényeseiből alakult résztvevő csoport megbízotta:

Berger Henrik,

Schmid Egoston.

Debreczeni ipar- és kereskedelmi bank:

Sesztina,

Hollaender.

A részvény aláírási felhívás az alább nevezett helyeken fog kitétetni:

1. Debreczenben a) Debreczen város polgármesteri hivatalában. b) A debreczeni ipar- és kereskedelmi bankban. c) Az „István“ gőzmalomban. d) A cukorgyár telepén. e) A takarékpénztárnál. f) Az iparegyesületi takarékpénztárnál. g) Az alföldi takarékpénztárnál.
2. Budapesten. a) Az első magyar iparbanknál. b) A magyar országos központi takarékpénztárnál.
3. Niregyházán. Ipar és kereskedelmi banknál. 4. Nagy-Károlyban. A takarékpénztárnál.
5. Szatmáron. A takarékpénztári egyesületnél. 6. H.-Böszörményben. A részvénytársulati takarékpénztárnál.
7. H.-Szoboszlón. A hajdumegyei takarékpénztárnál. 8. H.-Nánáson. A takarékpénztárnál.
9. H.-Hadházon. Részvény takarékpénztárnál. 10. B.-Ujvároson A takarékpénztárnál.
11. Ér-Mihályfalván. Takarékpénztár részvénytársaságnál. 12. Székelyhídon Ermelléki takarékpénztárnál.

Elköltözés következtében önkénytelen árverés.

F. hó 24-kén, Csomaköz vasuti állomás Szaniszló. Csomaközöttől 1/4 óra.) határában Tölggyi Titusznak „Ponyvás“ nevű tanyáján:

- 250 mázsa anyá széna,
- 100 mázsa lóhere,
- 100 mázsa sarju,
- 600 mázsa takarmányrúpa,
- 1 darab szecskavágó,
- 1 darab répvágó sat.
- 2 darab anya kancza és
- 3 darab nemes faj csikó, a többet ígérőknek elfognak adatni.

Pirszén (Coaks)

ugyszinte
köszenet fűtésre és kovácsok
részére legjobb minőségben házhoz is szállítva ajánl jutányos áron

a légszuszgár igazgatósága
Debreczenben.

Megrendeléseket részünkre elfogad
KONDOR L. üzlete czepléd utca.

Brünni kelméket
elegans
őszi vagy téli
öltözetekre.
3.10 métert kitevő szelvényekben mindegyik éppen egy férfi öltönyre elégéges. frt 4.80 igcu finom. frt 7.75 legfinomabb, frt 10.50 legeslegfinomabbat

valódi gyapjuszövetből
Palmerston és Boy téli kabátokra méterje frt 2.50 egész 5 frtig. — Loden frt 2.25 egész 3 frtig. Női posztók méterje frt 1.25 krtól 2.50 krig, megküld bárkinek is pósta utánvét mellett:

Feintuch-Fabriks-Niederlage
SIEGEL-IMHOF
BRÜNN.

Nyilatkozat: A fentebbi cég szöveti szilárd és izlésteljes kivitel valamint kiváltképpen tartósság által tűnnek ki. Ezek elismert megbízható szilárdsága és rendkívüli munkaképessége egyszeresemind az iránt is kezeséget nyujt miszerint csak a legjobb áru s pontosan a választott minták szerint lesz szállítva. Kívánatra fentebbi raktár mintákkal ingyen és bérmentve szolgál.